

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини
Кафедра хірургії №3

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Терапія та реабілітація»
« 28» листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-наукового
медичного інституту
Протокол від 29 листопада 2024 р. № 4

СИЛАБУС

ОРТЕЗУВАННЯ ТА ПРОТЕЗУВАННЯ В ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНІЙ
ПРАКТИЦІ
обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Терапія та реабілітація», відповідно
вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 30.10.2024р. №1549)

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
спеціалізація
освітня кваліфікація

професійна кваліфікація
форма навчання
курс та семестр вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський)
22 Охорона здоров'я
227 Терапія та реабілітація
227.02 Ерготерапія
магістр терапії та реабілітації за
спеціалізацією 227.02 Ерготерапія
Ерготерапевт
Денна
II курс, 4 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фізичної
та реабілітаційної медицини
Протокол від 27 листопада 2024р № 6

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри хірургії №3
Протокол від 27 листопада 2024р № 5

Полтава – 2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Пелипенко Олександр Васильович, к. мед. н., доцент Жамардій Валерій Олександрович, д. пед., н., доцент
Профайли викладачів	v.zhamardii@pdmu.edu.ua https://surgery-three.pdmu.edu.ua/team https://sport-health.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532)67-62-76
E-mail:	surgery3@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://sport-health.pdmu.edu.ua/team https://surgery-three.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 4/120, із них:

Лекції (год.) – 12

Практичні (семінари) (год.) – 28

Самостійна робота (год.) – 80

Вид контролю – підсумковий модульний контроль.

Політика навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці» визначається політикою Університету та кафедр щодо організації освітнього процесу. При опануванні дисципліни ми дотримуємося Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti> та Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Кафедрами створене якісне та безпечне освітнє середовище: лекції читаються в аудиторіях, які оснащені мультимедійними проєкторами; практичні заняття проходять на базах:

КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;

КНП «1-А МКЛ ПМР»

ТОВ «ОРТОПЕД»,

що дає змогу здобувачам освіти долучитися на практиці до майбутньої

професійної діяльності.

Звертаємо увагу! Здобувачам освіти необхідно:

- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- в обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- завчасно приходити на заняття;
- відповідати правилам дрес-коду учасників освітнього процесу;
- дотримуватись правил техніки безпеки;
- вимикати телефон під час занять;
- не залишати заняття без дозволу викладача;
- глибоко та всебічно оволодіти знаннями та вміннями, котрі будуть необхідні майбутньому працівнику високої кваліфікації;
- бути комунікативними та відкритими до знань

Для успішного засвоєння дисципліни необхідно систематично готуватися до практичних занять, виконувати практичні завдання, опрацьовувати теми, що рекомендовані для самостійного вивчення, брати активну участь в обговоренні теми заняття в аудиторії. Ми цінуємо старанність, активність, швидкість та креативність мислення, наполегливість в навчанні.

Викладання освітньої компоненти в умовах військового стану, може здійснюватися за допомогою технологій дистанційного навчання, а саме з використанням платформи Zoom.

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету https://pdmu.edu.ua/storage/ft_foreign_students/docs/5q5W0nG8rkYIrDfmipiyhkfZmkmbVKRR7Pdjrjvh.pdf і просимо взаємності.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти включає:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);
- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку кафедри, бути толерантними, доброзичливим и та виваженими у спілкуванні з викладачами та співробітниками кафедри, медичним персоналом закладу охорони здоров'я;

- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з Регламентом відпрацювання студентами пропущених занять і незадовільних оцінок, що затверджені у закладі вищої освіти;

- роботи, які здає здобувач вищої освіти з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад, практичні навички);

- перескладання ПМК з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий контроль.

Вивчення модуля передбачає самостійну роботу здобувача вищої освіти, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Оцінювання результатів навчання проходить прозоро і відкрито. Керуємося Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо здобувач освіти не згодний з результатами оцінювання, він має право скористатися рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Зі всіма наведеними документами можна ознайомитися за посиланням: <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Кафедрою визнаються результати, отримані шляхом неформальної освіти. Процедура визначено Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті: https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/fKBks6cPo5jzq0brID6el7LKTEAcqmrjdjrewYFvL.pdf. Кафедра рекомендує здобувачам освіти ознайомитися із онлайн платформами: <http://portal.phc.org.ua/en/>; <https://academy.nszu.gov.ua/>; <https://prometheus.org.ua/>; <https://members.physio-pedia.com/>.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є моделлю сучасного університетського курсу, що орієнтований на розвиток здатності оцінювати функціональні потреби людини, підбирати та обґрунтовувати ортезно-протезні рішення з позицій біомеханіки,

біопсихосоціальної моделі, МКФ, участі та автономії, а також інтегрувати їх у план ерготерапевтичного втручання для підвищення незалежності та якості життя. У процесі навчання здобувачі освіти ознайомлюються з класифікацією, показаннями та протипоказаннями до застосування ортезів і протезів, принципами конструктивного проєктування, підбору матеріалів і компонентів, правилами примірювання, налаштування та контролю безпеки. Окрема увага приділяється нормативно-правовим аспектам забезпечення ортезно-протезною допомогою, етичним принципам, комунікації з користувачем і взаємодії ерготерапевта з протезистом-ортезистом та мультидисциплінарною командою.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи, моделі та інструменти ортезування і протезування в ерготерапії: оцінювання функції та активності, добір і адаптація виробів, навчання користуванню (тренування навичок, енергоефективності, догляду та самоконтролю), профілактика ускладнень (тиск, біль, порушення шкірної цілісності), моніторинг результатів і корекція втручання. Курс також охоплює інтеграцію ортезно-протезних рішень у повсякденні, навчальні та професійні активності з метою забезпечення участі, безпеки та максимальної функціональної незалежності.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити. Дисципліна «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці» базується на результатах навчання, досягнутих на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія» або суміжними спеціальностями а також на знаннях і практичних вміннях, сформованих у попередніх семестрах магістерської підготовки. Вона спирається на знання з дисциплін «Етика та комунікація у професійній діяльності», «Правове та антикорупційне забезпечення професійної діяльності», «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище», «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент при травмах, політравмах. Ерготерапевтичні програми для військовослужбовців і ветеранів війни», «Тактична медицина», «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент у педіатрії», «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент у геронтології та геріатрії». Зміст курсу інтегрується з цими дисциплінами, розвиваючи та поглиблюючи уявлення про людину в біопсихосоціальному контексті, фактори середовища, що обмежують або підтримують участь, та роль фахівця у зміні середовища.

Постреквізити. Вивчення дисципліни «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище» забезпечує послідовність і взаємозв'язок із дисципліною магістерської програми «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» та науково-дослідною роботою здобувачів. Курс формує та поглиблює вміння оцінювати функціональні потреби людини, визначати показання до ортезування та протезування, обґрунтовувати вибір ортезно-протезних рішень і інтегрувати їх у план ерготерапевтичного втручання. Це сприяє підвищенню якості реабілітаційної допомоги, безпеки та автономії користувачів і підготовці здобувачів до

подальшої професійної діяльності в системі сучасної реабілітації.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці» є формування цілісної системи знань про принципи ортезування і протезування в реабілітації та ерготерапії, розвиток здатності клінічно обґрунтовувати вибір ортезно-протезних рішень відповідно до функціональних потреб людини, а також опанування практичних умінь інтегрувати ортези й протези в план ерготерапевтичного втручання з метою підвищення незалежності, безпеки, участі та якості життя.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з теоретичними засадами ортезування та протезування, базовими принципами біомеханіки, а також організаційними й нормативними аспектами надання ортезно-протезної допомоги;
- формування навичок оцінювання функціонального стану, активності та участі, визначення показань і протипоказань, оцінки ризиків і потреб користувача перед призначенням ортеза або протеза;
- розвиток умінь добирати, обґрунтовувати та адаптувати ортезно-протезні рішення (тип, конструкція, компоненти, матеріали) відповідно до цілей втручання та контексту повсякденного життя;
- оволодіння практичними компетентностями з примірювання, базового налаштування, контролю посадки та безпеки, профілактики ускладнень, а також моніторингу ефективності та корекції втручання;
- формування компетентностей навчання користувача, таких як тренування навичок користування, догляд, самоконтроль, енергоефективність, навчання, праця, дозвілля;
- розвиток міжпрофесійної взаємодії та комунікації з протезистами-ортезистами та іншими членами мультидисциплінарної команди.
- формування рефлексивної позиції фахівця щодо етичних принципів, клієнтоцентричного підходу, підтримки автономії та довготривалого супроводу користувача ортезів/протезів у різних умовах життя.

Компетентності та результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна:

ІК. Здатність розв'язувати автономно та у міжпрофесійному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з функціонуванням та обмеженнями життєдіяльності окремих осіб, груп та популяцій, зокрема порушеннями заняттєвої активності, заняттєвої участі та ефективною взаємодією осіб, груп та популяцій з середовищем їх життєдіяльності; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у ерготерапії.

Загальні:

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 08. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні:

СК 01. Здатність застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, популяризувати здоровий спосіб життя для окремих осіб, груп, популяцій та спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості.

СК 02. Здатність оцінювати і визначати вплив особистих факторів, функцій і структур організму, факторів середовища на заняттєву активність і участь окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

СК 03. Здатність ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, критичний аналіз та рефлексивне мислення для планування, організації та реалізації процесу ерготерапії окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

СК 06. Здатність оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності окремих осіб, груп, організацій, популяцій та спільнот на засадах ергономічного та універсального дизайну.

СК 12. Здатність ефективно та своєчасно документувати надання ерготерапевтичних послуг, включаючи консультативні послуги, на різних етапах надання реабілітаційної допомоги як у закладах охорони здоров'я, так і в закладах освіти, соціальної політики та соціального захисту.

Програмні результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

ПРН 09. Оцінювати та обґрунтовувати потребу, призначати, налаштовувати, проектувати, виготовляти та модифікувати допоміжні засоби реабілітації, включаючи ортези, для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля.

ПРН 10. Навчати безпечному та ефективному користуванню допоміжними засобами реабілітації, включаючи ортези та протези для покращення для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- зміст понять «ортезування», «протезування», «ортез», «протез», «ортезно-протезний виріб», «допоміжні технології» та їх зв'язок із біопсихосоціальною моделлю, МКФ, активністю й участю;

- основні принципи біомеханіки та функціональної анатомії, що лежать в основі підбору й застосування ортезів і протезів;
- показання та протипоказання, цілі застосування, очікувані результати й ризики ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці;
- класифікацію ортезів і протезів, базові вимоги до посадки, комфорту та безпеки;
- принципи первинного огляду користувача (стан шкіри, біль, чутливість, обсяг рухів, сила, баланс, координація, толерантність до навантаження), оцінювання активності, участі та формування SMART-цілей;
- основи процесу надання ортезно-протезної допомоги, ролі ерготерапевта, протезиста-ортезиста та мультидисциплінарної команди.

вміти:

- проводити функціональне оцінювання та визначати потребу в ортезі/протезі з урахуванням активності, участі й контексту повсякденного життя;
- формулювати обґрунтований запит/рекомендацію щодо типу ортеза або протеза у межах компетентності ерготерапевта;
- виконувати перевірку посадки та базове налаштування виробу (комфорт, стабільність, безпека), виявляти «червоні прапорці» (надмірний тиск, біль, порушення шкірної цілісності) та визначати потребу в корекції або скеруванні;
- навчати користувача правильному використанню ортеза/протеза, догляду, правилам безпеки й самоконтролю, поступовому збільшенню навантаження та енергоефективним стратегіям;
- інтегрувати ортезно-протезні рішення у тренування повсякденних навичок, мобільності, самообслуговування, навчання, праці та дозвілля;
- моніторувати ефективність, документувати результати та презентувати рекомендації користувачу, родині й членам мультидисциплінарної команди.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Роль ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я.	2
2.	Основи протезування: рівні ампутацій, базові компоненти, принципи підбору протеза та планування навчання. Примірювання та базове налаштування ортезів/протезів.	2
3.	Ортези верхньої та нижньої кінцівки, їх цілі, типи, показання.	2
4.	Ортези тулуба й шийного відділу, стабілізація, постуральна підтримка, навчання користуванню.	2
5.	Протезування верхньої кінцівки: функціональні цілі,	2

	тренування захоплення, маніпуляцій, інтеграція в повсякденній діяльності.	
6.	Протезування нижньої кінцівки: навчання ходьбі порівні поверхні та сходах, перенесення ваги, профілактика падінь.	2
	Разом	12

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. <u>Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці</u>		
1.	Роль ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я.	2
2.	Процес ортезно-протезного забезпечення: маршрутизація, команда, документація, етичні та юридичні аспекти.	2
3.	Функціональне оцінювання перед призначенням ортеза/протеза: діапазон рухів, сила, чутливість, біль, баланс, витривалість, цілі.	2
4.	Клінічне обґрунтування вибору ортезно-протезного рішення, показання/протипоказання, ризику, критерії успіху.	2
5.	Основи біомеханіки та принципи дії ортезів.	2
6.	Класифікація ортезів верхньої кінцівки, їх цілі, типи, показання.	2
7.	Класифікація ортезів нижньої кінцівки, їх цілі, типи, показання.	2
8.	Ортези тулуба й шийного відділу, стабілізація, постуральна підтримка, навчання користуванню.	2
9.	Матеріали та конструкції ортезів (термопластики, м'які/жорсткі компоненти, підкладки, реміні), базові принципи підбору.	2
10.	Основи протезування: рівні ампутацій, базові компоненти, принципи підбору протеза та планування навчання. Примірювання та базове налаштування ортезів/протезів.	2

11.	Протезування верхньої кінцівки: функціональні цілі, тренування захоплення, маніпуляцій, інтеграція в повсякденній діяльності.	2
12.	Протезування нижньої кінцівки: навчання ходьбі порівні поверхні та сходах, перенесення ваги, профілактика падінь.	2
13.	Профілактика ускладнень і догляд. Гігієна, графік носіння, самоконтроль.	2
14.	Оцінювання результатів ортезування/протезування в ерготерапії: вибір інструментів, моніторинг, корекція втручання.	2
Усього годин		28

Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Підготовка до семінарських занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	56
2	Підготовка до контролю практичних навичок	16
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	8
Усього годин		80

Індивідуальні завдання включають огляд наукової та методичної літератури відповідно до тематики практичних занять; участь у науково-дослідній роботі.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю, екзамену

1. Біопсихосоціальна модель і МКФ у виборі ортеза/протеза та формулюванні цілей втручання.
2. Етапи ортезно-протезного забезпечення: маршрутизація, ролі команди, відповідальність ерготерапевта.
3. Показання та протипоказання до ортезування.
4. Показання та протипоказання до протезування: фактори готовності користувача та ризику.
5. Основи біомеханіки ортезів: принципи стабілізації, корекції, розвантаження, контролю руху.
6. Класифікація ортезів верхньої кінцівки та їх функціональні завдання в ерготерапії.
7. Класифікація ортезів нижньої кінцівки.
8. Ортези тулуба/шийного відділу: показання, обмеження, вплив на активність і участь.

9. Матеріали й конструкції ортезів: критерії вибору, комфорт, гігієна, довговічність, безпека.
10. Основи протезування: рівні ампутацій, базові компоненти протеза, принципи підбору.
11. Протезування верхньої кінцівки: функціональні цілі, типові труднощі, підходи до навчання.
12. Протезування нижньої кінцівки: принципи формування ходьби, енерговитрати, профілактика падінь.
13. Профілактика ускладнень ортезування/протезування: тиск, тертя, біль, шкіра, контрактури, перевантаження.
14. Навчання користувача та родини: правила носіння, догляд, самоконтроль, поступове збільшення навантаження.
15. Оцінювання ефективності ортезно-протезного втручання: показники результату, документація, критерії корекції/скерування.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю, екзамену

1. Проводити первинний збір даних і формулювати запит на ортез/протез з урахуванням цілей клієнта та МКФ.
2. Оцінювати стан шкіри, наявність болю, чутливість і зони ризику перед примірюванням ортеза/протеза.
3. Вимірювати обсяг рухів і силу ключових м'язових груп, релевантних до вибору ортезного рішення.
4. Виконувати оцінювання балансу/статусу мобільності та визначати ризик падінь.
5. Визначати показання/протипоказання до використання конкретного типу ортеза та обґрунтовувати вибір.
6. Перевіряти посадку ортеза верхньої кінцівки і робити висновок щодо безпеки.
7. Перевіряти посадку ортеза нижньої кінцівки і робити висновок щодо безпеки.
8. Налаштовувати кріплення/ремені/підкладки ортеза на базовому рівні та надавати рекомендації щодо комфорту й гігієни.
9. Навчати користувача правильно одягати/знімати ортез та перевіряти засвоєння навички.
10. Скласти короткий план тренування ADL/IADL з використанням ортеза (2–3 активності) з адаптацією завдань.
11. Описувати ключові елементи безпечної ходьби з протезом нижньої кінцівки та навчати базовим стратегіям.

Методи навчання

• **Вербальні.** Основними видами словесної передачі знань у процесі вивчення дисципліни «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці» є пояснення (розкриття ключових понять, показань і

протипоказань, принципів біомеханіки, безпеки та критеріїв ефективності), проблемний виклад (розбір клінічних ситуацій вибору ортеза/протеза й обговорення альтернативних рішень), розповідь (приклади клінічних випадків і сучасних підходів до ортезно-протезного забезпечення), навчальна дискусія та бесіда (обговорення етичних питань, клієнтоцентричного підходу, дотримання меж компетентності, взаємодії ерготерапевта з протезистом-ортезистом і мультидисциплінарною командою). Вербальні методи спрямовані на формування клінічного мислення, професійної аргументації та системного розуміння ролі ортезів і протезів у відновленні активності та участі.

- **Наочні.** До цієї групи належать демонстрація схем і моделей біомеханіки та принципів дії ортезів і протезів, візуалізація алгоритмів оцінювання та прийняття рішень, використання презентацій, анатомічних моделей, фото- і відеоматеріалів правильного/неправильного застосування, прикладів посадки та типових помилок, а також демонстрація зразків ортезів/компонентів протезів, підкладок, кріплень і матеріалів. Наочні матеріали супроводжуються словесним коментарем, що підкреслює зв'язок між конструкцією виробу, функціональною метою, комфортом, безпекою та результатами в повсякденній активності.

- **Практичні.** Методи практичного навчання включають відпрацювання алгоритмів функціонального оцінювання, аналіз клінічних кейсів із формуванням обґрунтованих рекомендацій щодо вибору ортезно-протезного рішення, тренування навичок базової перевірки посадки та налаштування, навчання користувача одяганню та зніманню виробу, догляду та самоконтролю, а також планування тренування навичок із використанням ортеза/протеза. Суть методів полягає у багаторазовому відпрацюванні практичних алгоритмів, розвитку клінічної аргументації, документуванні результатів і рефлексії професійної відповідальності, що забезпечує формування стійких навичок застосування ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці.

Форми і методи оцінювання

- індивідуальний контроль;
- груповий контроль;
- фронтальний контроль;
- усний контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методики оцінювання, з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів вищої освіти.

Контрольні заходи з дисципліни «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці» включають поточний та підсумковий контроль, які регламентуються «Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті» https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять та спрямований на перевірку засвоєння теоретичних знань. Викладач оцінює успішність кожного здобувача вищої освіти відповідно до тематичного плану у формі усного опитування, виконання письмових завдань, тестових завдань.

Дисципліна «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці» оцінюється в формі підсумкового модульного контролю. Підсумковий контроль з дисципліни «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці» регламентується п.5-7 Положення «Про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті».

Методичне забезпечення

1. Робоча програма з навчальної дисципліни «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці».
2. Силабус.
3. Клінічні задачі.
4. Алгоритм МКФ.
5. Тести для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти.

Рекомендована література

Базова

1. Самойленко В. Б., Яковенко Н. П., Петряшев І. О., та ін. Медична і соціальна реабілітація: підручник. 3-є переробл. і доповн. вид. – Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2023. – 359 с.
2. Салєєва А. Д., Солнцева І. Л., Белєвцова Л. О., Носова Т. В., Семенець В. В. Виробничі технології та матеріали: навч. посіб. Харків: ХНУРЕ, 2022. 92 с.
3. Біомеханічні основи протезування та ортезування: навч. посіб. / А. Д. Салєєва, В. В. Семенець, Т. В. Носова, І. М. Василенко, П. О. Баєв, С. В. Корнєєв, О. М. Литвиненко, І. В. Карпенко, І. М. Чернишова, І. В. Кабаненко. Харків: ХНУРЕ, 2022. 352 с. ISBN 978-966-659-374-3.

4. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 1 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 732 с.
5. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 2 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

Допоміжна

1. Надточій Я. Ю. Ортезування стоп при патології нижніх кінцівок у дорослих: магістерська (кваліфікаційна) робота (спец. 227 «Фізична терапія, ерготерапія»). Тернопіль, 2023. 69 с. URL: <https://repository.tdmu.edu.ua/handle/123456789/17744>.
2. Філак Я. Ф., Філак Ф. Г. Протезування та ортезування у фізичній терапії: навч. посіб. Ужгород: ФОП Сабов А. М., 2018. 102 с.
3. Фліс П. С., Банних Т. М. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник / П. С. Фліс, Т. М. Банних. 3-тє вид. Київ: ВСВ «Медицина», 2024. 264 с. ISBN 978-617-505-963-0.
4. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія / за заг. ред. Л. М. Рибалко. – Тернопіль: Осадца В. М., 2019. – 400 с.

Інформаційні ресурси

1. Іонова О. М. Здоров'язбереження особистості як психолого-педагогічна проблема [Електронний ресурс] / О. М. Іонова, Ю. С. Лук'янова. – Режим доступу: // http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/PPMB/texts/2009-OI/09iomppp.pdf.
2. Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sport-health.pdmu.edu.ua/>
3. Наукові та методичні здобутки співробітників кафедри фізичної та реабілітаційної медицини ПДМУ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/50>.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuu.gov.ua>
5. База даних «Законодавство України» (Верховна Рада України) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
6. Клінічні настанови МОЗ України (портал) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://guidelines.moz.gov.ua/>
7. Академія Національної служби здоров'я України (НСЗУ) – офіційний сайт / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://academy.nszu.gov.ua/>
8. World Health Organization (WHO): Rehabilitation 2030 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/initiatives/rehabilitation-2030>
9. WHO: International Classification of Functioning, Disability and

Health (ICF) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/standards/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health>

10. PEDro (Physiotherapy Evidence Database) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pedro.org.au/>

Розробники:

Олександр ПЕЛИПЕНКО, доцент закладу вищої освіти, кандидат медичних наук, доцент;

Вілерій ЖАМАРДІЙ, доцент закладу вищої освіти, доктор педагогічних наук, доцент